Betänkande FiUB 30/2021 rd─ RP 144/2021 rd

Finansutskottet

Regeringens proposition till riksdagen med förslag till lagar om ändring av lagen om punktskatt på elström och vissa bränslen samt 11 § i lagen om beskattningsförfarandet beträffande skatter som betalas på eget initiativ

INLEDNING

Remiss

Regeringens proposition till riksdagen med förslag till lagar om ändring av lagen om punktskatt på elström och vissa bränslen samt 11 § i lagen om beskattningsförfarandet beträffande skatter som betalas på eget initiativ (RP 144/2021 rd): Ärendet har remitterats till finansutskottet för betänkande.

Motioner

I samband med propositionen har utskottet behandlat följande motioner
- Åtgärdsmotion AM 152/2020 rd Ritva Elomaa saf m.fl. Åtgärdsmotion om att trygga torvutvinningen i Finland och den fortsatta energiutvinningen ur torv
- Åtgärdsmotion AM 9/2021 rd Mauri Peltokangas saf m.fl. Åtgärdsmotion om att omedelbart återta skatteförhöjningen på torv och att klassificera den som förnybar naturresurs.

Beredning i delegation

Ärendet har beretts i finansutskottets skattedelegation.

Sakkunniga

Skattedelegationen har hört
- konsultativ tjänsteman Veli Auvinen, finansministeriet
- regeringsråd Merja Sandell, finansministeriet
- industriråd Petteri Kuuva, arbets- och näringsministeriet
- professor Mikael Hildén, Finlands miljöcentral
- specialsakkunnig Pekka Montell, Finlands Kommunförbund
- branschchef Hannu Salo, Bioenergia ry
- expert Mari Nasser, Finsk Energiindustri rf
- verkställande direktör Matti Peltola, Koneyrittäjät ry
- energiexpert Anssi Kainulainen, Centralförbundet för lant- och skogsbruksproducenter MTK
- expert på energi och utsläppshandel Heikki Vierimaa, Skogsindustrin rf.

Skriftligt yttrande har lämnats av
- miljöministeriet
- Statens ekonomiska forskningscentral
- Försörjningsberedskapscentralen
- Klimatpanelen
- Finlands Kommunförbund
- Teknologiska forskningscentralen VTT Ab
- Finlands Fackförbunds Centralorganisation FFC rf
- Finlands naturskyddsförbund rf
- Suomen Turvetuottajat ry
- Företagarna i Finland rf
- Skattebetalarnas Centralförbund rf.

Inget yttrande av
- jord- och skogsbruksministeriet
- Jubileumsfonden för Finlands självständighet Sitra
- forskningsenheten BIOS
- Akava ry
- STTK rf.

PROPOSITIONEN OCH MOTIONERNA

Propositionen

I propositionen föreslås ändringar i lagen om punktskatt på elström och vissa bränslen samt i lagen om beskattningsförfarandet beträffande skatter som betalas på eget initiativ. I beskattningen av bränntorv införs en så kallad mekanism för lägsta pris med vars hjälp det ska ses till att energianvändningen av torv minskar, om priset på en utsläppsrätt sjunker till en låg nivå. Det föreslås dessutom att det nuvarande tillämpningsområdet för skattefri användning av bränntorv utvidgas under åren 2022—2029. Den årliga skattefria användningen föreslås vara högst 10 000 megawattimmar under åren 2022—2026 och högst 8 000 megawattimmar under åren 2027—2029. Skattefriheten ska gälla alla kraftverk och värmecentraler som använder bränntorv.

Den registrerings- och anmälningsskyldighet som gäller användare av torv ska utvidgas så att den förutom den skattepliktiga användningen av torv även gäller de kraftverk och värmecentraler vars användning av bränntorv för värmeproduktion underskrider gränsen för skattefrihet. Sådana användare ska i beskattningen betraktas som småanvändare av bränntorv och en bestämmelse som gäller dem ska även fogas till lagen om beskattningsförfarandet beträffande skatter som betalas på eget initiativ.

Propositionen hänför sig till budgetpropositionen för 2022 och avses bli behandlad i samband med den.

De föreslagna lagarna avses träda i kraft den 1 januari 2022.

Åtgärdsmotionerna

I åtgärdsmotionen om tryggande av torvproduktionen i vårt land och fortsatt energiutvinning ur torv AM 152/2020 rd föreslås det att regeringen vidtar åtgärder för att höjningarna av beskattningen av torv återtas och torvproduktionen i vårt land fortsatt garanteras även i övrigt.

I åtgärdsmotionen om att omedelbart återta skatteförhöjningen på torv och att klassificera den som förnybar naturresurs AM 9/2021 rd föreslås det att regeringen vidtar snabba åtgärder för att återta höjningarna av skatterna på torv och att torvproduktionen i vårt land också i övrigt garanteras exempelvis genom att torv härefter betraktas som förnybar naturresurs.

UTSKOTTETS ÖVERVÄGANDEN

Utskottet tillstyrker lagförslaget, men med ändringar. Utskottet föreslår tekniska ändringar i lagtexten, för propositionen har samband med regeringens proposition med förslag om ändring av lagstiftningen om energibeskattning (RP 212/2021 rd) som samtidigt behandlats i riksdagen och där det föreslås ändringar av samma 1 § i elskattelagen och 11 § i lagen om beskattningsförfarandet beträffande skatter som betalas på eget initiativ som i denna proposition.

Vid sakkunnigutfrågningen i utskottet låg fokus på de tre huvudsakliga temana i propositionen: för det första höjningen av den övre gränsen för skattefrihet för bränntorv och utvidgningen av tillämpningsområdet för skattefriheten, för det andra den så kallade mekanismen för lägsta pris på bränntorv och för det tredje registrerings- och anmälningsskyldigheten för användare av torv. Utskottet går närmare in på temana nedan.

Höjningen av den övre gränsen för skattefri användning av bränntorv och utvidgningen av tillämpningsområdet

De sakkunniga var av olika åsikt om höjningen av den övre gränsen för skattefri användning av bränntorv och utvidgningen av tillämpningsområdet.

En del ansåg att den föreslagna åtgärden inte är motiverad med tanke på försörjningstryggheten och leveranssäkerheten och att åtgärden inte är motiverad med tanke på de klimat- och energipolitiska målen. De kritiska sakkunniga ansåg att ändringen är inkonsekvent och skadlig, eftersom det är fråga om en skatteutgift för fossila utsläpp och denna skatteutgift varar för länge i förhållande till målen. Enligt sakkunniga blir beskattningen svårförutsebar, eftersom skatten på torv höjdes vid ingången av 2021. En del av de sakkunniga ansåg att de väsentligaste behoven av att lindra skatterna gäller beskattningen av förvärvsinkomster och att torv redan nu kraftigt stöds i den nationella beskattningen.

Förslaget ansågs å andra sidan vara nödvändigt och motiverat. En del av de sakkunniga ansåg att åtgärden är viktig för försörjningsberedskapen: när användningen av torv är skattefri kan leveranssäkerheten och försörjningsberedskapen förbättras. Den föreslagna ändringen stöder enligt de sakkunnigas uppfattning också en kontrollerad omställning till användning av enbart träbränsle vid värmeanläggningar, vilket å andra sidan skärper konkurrensen om virkesråvara. Höjningen

av gränsen för skattefri användning möjliggör en övergångsperiod för små värmekraftverk. Då kan man med eftertanke planera behövliga investeringar och nya lösningar för att ersätta energitorv. En del av de sakkunniga anser att gränsen för skattefrihet med fog kunde vara rentav högre än vad som föreslagits.

Utskottet lägger vikt vid skrivningen i regeringsprogrammet att minskningen av energianvändningen av torv ska ske regionalt och socialt rättvist och så att den inte äventyrar leveranssäkerheten och försörjningsberedskapen för el och värme i Finland. Samtidigt är det en målsättning att säkerställa att gagnvirke inte går till förbränning.

Det är fortfarande viktigt att hålla fast vid detta mål och det bör också beaktas att förslaget om skattefri användning av torv grundar sig på ett förslag av en separat torvarbetsgrupp som tillsatts av regeringen. Arbetsgruppen hade bland annat till uppgift att utreda hur halveringen av användningen av torv i energiproduktionen sker på ett regionalt och socialt rättvist sätt.

Utskottet lägger dock vikt vid att lagstiftningen är förutsägbar och konsekvent. Utskottet anser att man bör vara återhållsam med ändringar av och an. Också de undantag som görs i skattesystemet ska bygga på godtagbara argument och man ska alltid förhålla sig kritisk till räckvidden.

Mekanismen för lägsta pris

Största delen av de sakkunniga som utskottet hört ansåg att den så kallade mekanismen för lägsta pris i beskattningen av bränntorv är onödig. De ansåg det ytterst osannolikt att priset på utsläppsrätten skulle sjunka under tröskelpriset och att mekanismen därmed skulle aktiveras. Det är således sannolikt att det lägsta priset med nuvarande utvecklingsutsikter för utsläppsrätterna förblir en teoretisk möjlighet.

Med den nuvarande skattenivån tas tilläggsskatten i bruk när priset på en utsläppsrätt underskrider nivån 21,20 euro per koldioxidton. Priset på en utsläppsrätt steg exempelvis mellan januari och augusti 2021 från cirka 33 euro till över 60 euro per koldioxidton. Senast var priset under 21,20 euro sommaren 2020. Priset på utsläppsrätter beräknas fortsättningsvis öka framför allt på grund av Europeiska unionens skärpta klimatmål.

En del av de sakkunniga förespråkade en alternativ modell enligt vilken lagstiftningsändringen skulle genomföras först om prisnivån på en utsläppsrätt trots förväntningarna sjunker mycket lågt under en längre tid. Då kan man reagera på situationen genom en separat skatteändring utan att införa en mekanism för lägsta pris. Scenarier utarbetade av olika sakkunniga visar att den nuvarande skattenivån på torv räcker till för att säkerställa att användningen av torv åtminstone kommer att vara halverad 2030 också utan en mekanism för lägsta pris.

Vissa sakkunniga ansåg för sin del att det är motiverat och välkommet att införa en mekanism för lägsta pris. Mekanismen sågs som ett ändamålsenligt sätt att säkerställa att utsläppen från användningen av torv underkastas en tillräcklig prisstyrning med avseende på utsläppshandeln. Den föreslagna mekanismen ansågs också vara ett konsekvent budskap om att samhället strävar efter att uppnå klimatneutralitetsmålet 2035. Mekanismen är också en försiktighetsåtgärd genom vilken man säkerställer att förbränningen av torv halveras i enlighet med regeringsprogrammet, om pri-

set på en utsläppsrätt sjunker så mycket jämfört med nuläget att styreffekten inte räcker till för att uppnå det uppställda målet. Det bör dock noteras att användningen av bränntorv har minskat snabbare än vad som satts som mål i regeringsprogrammet.

Utskottet ställer sig bakom förslaget att införa en mekanism för lägsta pris på bränntorv som bakdörr för att halvera energianvändningen av torv senast 2030. Det är viktigt att vi också genom nationella åtgärder säkerställer en tillräcklig skattenivå oberoende av utsläppsrätternas prisnivå. Utskottet anser att den föreslagna modellen inte medför några nackdelar och att propositionen därför kan anses vara ett steg i rätt riktning för att uppnå utsläppsminskningsmålet.

Registrerings- och anmälningsskyldighet för användare av torv

En del av de sakkunniga som utskottet hört var mycket kritiska till en utvidgning av registrerings- och anmälningsskyldigheten för användare av bränntorv. Den registrerings- och anmälningsskyldighet som gäller användare av torv ska utvidgas så att den förutom den skattepliktiga användningen av torv även gäller de kraftverk och värmecentraler vars användning av bränntorv för värmeproduktion underskrider gränsen för skattefrihet.

Vid sakkunnighörandet ifrågasattes behovet av att använda informationen och nyttan av registreringsskyldigheten. En farhåga var att brännolja kommer att börja prioriteras som bränsle i stället för torv. Vid sakkunnighörandet ansågs det nödvändigt att det i lagen föreskrivs om en nedre gräns, så att den som använder små torvmängder eller blandningar för energi inte ens behöver registrera sig som småanvändare. Ett alternativ ansågs också vara att de värmeanläggningar och andra kraftverk som används av gårdsbruksenheter inte omfattas av registreringsskyldigheten.

Finansutskottet anser det inte ändamålsenligt att föreskriva om en särskild nedre gräns, utan föreslår att propositionen godkänns även till denna del utan ändringar. Framför allt är det ur skattekontrollens synvinkel viktigt att Skatteförvaltningen har tillräckligt effektiva metoder för att övervaka villkoren för skattefrihet.

Enligt propositionen fördubblas den skattefria användningen 2022—2026, varefter den minskar till 8 000 megawattimmar 2027—2029 och återgår till sin nuvarande nivå 2030. Som högst kan stödet per kraftverk uppgå till 57 000 euro per år, vilket innebär att det är fråga om en ganska betydande skattesubvention. Enskilda aktörer kan rentav få större subvention än så, om samma aktör har flera anläggningar eller värmecentraler som drivs med torv.

Förslaget i propositionen om att höja gränsen för den skattefria användningen av torv till 10 000 megawattimmar och utvidga den skattefria användningen så att den gäller alla kraftverk och värmecentraler som använder bränntorv minskar statens energiskatteintäkter med cirka sex miljoner euro netto per år. Den nuvarande skattefriheten för dem som använder högst 5 000 megawattimmar motsvarar uppskattningsvis en skattesubvention på sammanlagt cirka 18 miljoner euro jämfört med en situation där den använda mängden är densamma och torven beskattas på samma sätt som andra energiprodukter. För närvarande har Skatteförvaltningen inga uppgifter alls om vem som använder bränntorv skattefritt, vilket försvagar skattekontrollen.

Utöver skattekontrollen gör registreringen av aktörerna det möjligt för Skatteförvaltningen att informera den skattskyldige om till exempel ändringar i den nedre gränsen för skattefri användning av torv. Ändringarna kan annars orsaka förvirring på grund av de årliga fluktuationerna. Rätt slags styrning och rådgivning minskar risken för återkrav av skattesubvention och förbättrar därmed aktörernas rättssäkerhet.

Registreringen av småanvändare ska vara avgiftsfri och göras bara en gång, då verksamheten inleds. Aktören ska en gång om året meddela Skatteförvaltningen den mängd bränntorv som han eller hon använder. Förfarandet är således enkelt och den administrativa börda som det medför kan inte anses vara betydande. Registrerings- och anmälningsskyldigheten är också förenlig med den övriga punktbeskattningen. Administrativt sett är den så enkel som möjligt och motsvarar i stor utsträckning skyldigheterna för småskaliga elproducenter.

Risken för att torv ersätts med olja verkar enligt sakkunnigbedömningar vara mycket liten med beaktande av den stora prisskillnaden mellan skattepliktig brännolja och skattefri torv. Det bör noteras att man också vill slopa oljeuppvärmning.

Det primära syftet med registreringen är skattekontroll och bedömning av konsekvenserna av skatteändringar, inte statistikföring. Utskottet anser det vara viktigt att propositionens konsekvenser kan följas utifrån faktiska och aktuella uppgifter.

Utskottet anser inte att det finns någon grund för att fastställa ett avvikande gränsvärde för registreringsskyldigheten, och gårdsbruksenheter bör inte kategoriskt uteslutas från skyldigheten, eftersom användningen av bränntorv kan vara betydande till exempel i växthus. Däremot anser utskottet det motiverat att registreringsskyldigheten inte gäller hushåll och därmed jämförbara aktörer när de använder bränntorv för egen värmeproduktion.

Motionerna

Finansutskottet tillstyrker propositionen med ändringar och föreslår att åtgärdsmotionerna förkastas.

FÖRSLAG TILL BESLUT

Finansutskottets förslag till beslut:

Riksdagen godkänner lagförslag 1 i proposition RP 144/2021 rd med ändringar.

Riksdagen förkastar lagförslag 2 i proposition RP 144/2021 rd.

Riksdagen förkastar åtgärdsmotionerna AM 152/2020 rd och AM 9/2021 rd.

Utskottets ändringsförslag

1.

Lag

om ändring av lagen om punktskatt på elström och vissa bränslen

I enlighet med riksdagens beslut

ändras i lagen om punktskatt på elström och vissa bränslen (1260/1996) ~~1 § 1 mom. och~~ 17 §, sådan den lyder~~, 1 § 1 mom. i lag 1226/2018 och 17 §~~ i lag 768/2020, samt

fogas till lagen nya 15 a, 15 b och 17 a § som följer:

~~1 §~~

~~För elström, stenkol, bränntorv, naturgas, tallolja och de i 2 a § avsedda produkterna ska till staten som punktskatt (accis) betalas energiinnehållsskatt, koldioxidskatt, energiskatt och tilläggsskatt i enlighet med vad som föreskrivs i denna lag. Vid beräkningen av koldioxidskatten ska de ekvivalenta koldioxidutsläppen under bränslets hela livscykel beaktas.~~

— —

15 a §

Utöver vad som föreskrivs i 15 § 1 mom. ska tilläggsskatt för bränntorv betalas om summan av skatten på bränntorv enligt skattetabell 2 i bilagan och marknadspriset på en utsläppsrätt *(jämförelsetal)* underskrider det lägsta priset på 18,63 euro per megawattimme. Tilläggsskattens belopp utgörs av differensen mellan det lägsta priset och jämförelsetalet med två decimalers noggrannhet.

Marknadspriset på en utsläppsrätt bestäms som ett aritmetiskt medeltal för auktionspriset vid de auktioner av utsläppsrätter som genomförts på den gemensamma auktionsplattformen för Europeiska unionens medlemsstater under en granskningsperiod på 12 månader som sträcker sig från den 1 oktober till den 30 september. Det sålunda fastställda priset omvandlas till euro per megawattimme genom att använda koefficienten 0,61.

Den tilläggsskatt som avses i 1 mom. tas ut från ingången av det kalenderår som följer efter varje granskningsperiod. Beloppet för tilläggsskatten fastställs genom förordning av statsrådet. Ett nytt belopp för tilläggsskatten kan fastställas genom förordning av statsrådet endast om medeltalet för marknadspriset på en utsläppsrätt som beräknats enligt 2 mom. ändras med minst en euro jämfört med det medeltal för marknadspriset på en utsläppsrätt som används i den ikraftvarande förordningen.

15 b §

Oberoende av vad som föreskrivs i 15 § 1 mom. och 15 a § betalas inte skatt på sådan bränntorv vars årliga användning för värmeproduktion uppgår till högst:

1) 10 000 MWh under åren 2022—2026,
2) 8 000 MWh under åren 2027—2029.

17 §

En användare som avses i 15 § 2 mom. ska registrera sig som skattskyldig. Bestämmelser om registreringsförfarandet finns i 5 kap. i punktskattelagen.

17 a §

Den som i sitt kraftverk eller i sin värmecentral använder bränntorv för att producera värme ska registrera sig som skattskyldig.

Om användningen av bränntorv för värmeproduktion i ett kraftverk eller i en värmecentral underskrider den i 15 § 1 mom. eller i 15 b § nämnda mängden ska användaren registrera sig som småanvändare av bränntorv. En småanvändare av bränntorv kan dock registrera sig även som skattskyldig i enlighet med 1 mom.

Bestämmelser om registreringsförfarandet finns i 5 kap. i punktskattelagen.

Denna lag träder i kraft den 20 .

Sådana i 17 a § 2 mom. avsedda småanvändare av bränntorv som bedriver verksamhet när denna lag träder i kraft ska registrera sig som småanvändare av bränntorv inom sex månader från ikraftträdandet av denna lag.

Betänkande FiUB 30/2021 rd

Utskottet föreslår att riksdagen förkastar lagförslag 2.

Helsingfors 30.11.2021

I den avgörande behandlingen deltog

ordförande Johannes Koskinen sd
vice ordförande Arto Pirttilahti cent
medlem Tarja Filatov sd
medlem Timo Heinonen saml
medlem Esko Kiviranta cent
medlem Jari Koskela saf
medlem Katri Kulmuni cent
medlem Pia Lohikoski vänst
medlem Matias Marttinen saml
medlem Sari Sarkomaa saml
medlem Sami Savio saf
medlem Iiris Suomela gröna
medlem Pia Viitanen sd
medlem Ville Vähämäki saf
ersättare Sari Essayah kd
ersättare Petri Honkonen cent
ersättare Merja Kyllönen vänst
ersättare Jani Mäkelä saf
ersättare Veronica Rehn-Kivi sv.

Sekreterare var

utskottsråd Ilkka Lahti.

Reservation 1 /saf

Motivering

I ljuset av de befintliga energistöden och de förslag till klimatpolitik som är under beredning är det uppenbart att regeringen vill skära ner verksamheten i torvsektorn snabbt och radikalt. Detta är den ståndpunkt som framförs både i sakkunnigyttrandena och i själva propositionen.

Den föreslagna mekanismen för lägsta pris vid beskattningen av torv är orättvis. Om till exempel efterfrågan på utsläppsrätter och därmed också priset sjunker till följd av tekniska innovationer inom industrin, kommer torven att påföras en extra skatt. Om priserna på utsläppsrätter fortsätter att stiga, vilket är mer sannolikt, utlovas torvsektorn inga motsvarande lättnader. Mekanismen för lägsta pris måste slopas, om inte en mekanism för högsta pris erbjuds i stället.

I år har vi på energimarknaden upplevt sinande lager av rysk naturgas i västra Europa och att priserna på el, olja, naturgas och utsläppsrätter har stigit till rekordnivåer. Detta försvagar hushållens köpkraft. Energifattigdomen som drabbar resten av Europa är tack vare vår omfattande sociala trygghet inget massivt problem i Finland, men de ökande utgifterna för social trygghet belastar de offentliga finanserna. Likaså försvagas finska företags internationella konkurrenskraft av de extra kostnader som striktare klimatåtgärder medför än i andra länder.

Det är möjligt att vi hamnar i en situation där energi tidvis inte finns att tillgå ens till ett högt pris. Med tanke på sådana situationer är det motiverat att upprätthålla försörjningsberedskapen med hjälp av inhemsk torv. För att försörjningsberedskapen ska kunna upprätthållas bör torvbranschen inte skäras ner, och åtminstone måste den tillåtas bedriva verksamhet på marknadsmässiga villkor i mindre skala. Detta förutsätter att beskattningen och regleringen inte skärps oskäligt.

Vi föreslår att riksdagen godkänner följande uttalande:

Förslag

Vi föreslår

att riksdagen godkänner lagförslag 1 enligt betänkandet men förkastar 15 a §,

att riksdagen förkastar lagförslag 2 enligt betänkandet,

att riksdagen godkänner åtgärdsmotion AM 152/2020 rd,

att riksdagen godkänner åtgärdsmotion AM 9/2021 rd,

att riksdagen godkänner ett uttalande. ***(Reservationens förslag till uttalande)***

Betänkande FiUB 30/2021 rd
Reservation 1

Reservationens förslag till uttalande

Riksdagen förutsätter att regeringen säkerställer tillgången på inhemsk torv för att upprätthålla försörjningsberedskapen exempelvis genom att för torvproducenter skapa ett särskilt försörjningsberedskapsstöd som gör det möjligt att utvinna och lagra torvmängder som har betydelse för försörjningsberedskapen.

Helsingfors 30.11.2021

Ville Vähämäki saf
Sami Savio saf
Jani Mäkelä saf
Jari Koskela saf

Reservation 2 /kd

Motivering

Enligt propositionsmotiven minskar användningen av energitorv snabbare än vad som eftersträvas i regeringsprogrammet. Enligt regeringsprogrammet ska omställningen dock ske regionalt och socialt rättvist och så att den inte äventyrar leveranssäkerheten och försörjningsberedskapen för el och värme i Finland. Samtidigt är det en målsättning att säkerställa att gagnvirke inte går till förbränning.

Tyvärr beaktar regeringens politik inte de förändringar som sker via utsläppshandeln och följer inte heller sitt eget regeringsprogram, utan politiken och skattehöjningarna har lett till en okontrollerad nedläggning av torvföretagarnas affärsverksamhet, vilket återspeglas inte bara i hela torvbranschen utan också på virkesmarknaden, eftersom också kraftverken nu konkurrerar om skogsindustrins råvara. Produktionsförutsättningarna för växttorv och torvströ försämras också, vilket innebär att konsekvenserna kan ses som utmaningar bland annat när det gäller tillgången på inhemska växtunderlag, odlingen av plantor och tillgången på strö för djur. På grund av utsläppshandeln halveras energianvändningen av torv redan långt före 2025, medan det i regeringsprogrammet uppställts ett mål om att halvera energianvändningen av torv fram till 2030.

Mekanismen för lägsta pris enligt 15 a § är onödig

I propositionen föreslås en mekanism för lägsta pris för energitorv. Syftet med mekanismen är att förhindra konsekvenserna av en eventuell kraftig minskning av utsläppsrätten för torv. Beslutet om införande av mekanismen fattades i september 2020, varefter priset på utsläppsrätter har stigit snabbare än väntat och nu har fördubblats. En viktig orsak till prisstegringen är att EU:s utsläppsmål har skärpts från 40 procent till 55 procent fram till 2030. Detta innebär att färre nya utsläppsrätter än väntat kommer att komma ut på marknaden i framtiden. I nuläget och även enligt prognoser är det onödigt att i enlighet med propositionen fastställa en tilläggsskatt som underskrider priset på en utsläppsrätt, 21,20 euro per koldioxidton, och att skapa en mekanism för lägsta pris. Flera sakkunniga som hörts i utskottet Flera sakkunniga som hörts i utskottet lyfte fram ett alternativ där det vid behov skapas en separat skatteändring, om priset på en utsläppsrätt mot förväntningarna börjar sjunka till en mycket låg nivå under en längre tid.

Utvidgning av skattefri användning av torv enligt 15 b §

Regeringen föreslår att gränsen för skattefri användning av energitorv höjs från 5 000 MWh/år till 10 000 MWh/år för 2022—2026 och till 8 000 MWh/år för 2027—2029. Utvidgningen av den skattefria användningen bidrar till att de minsta värmebolagen anpassar sig till den gröna omställningen på ett kontrollerat sätt, varvid man efter prövning kan planera behövliga investeringar och nya lösningar för att ersätta energitorv. Samtidigt får torvföretagare möjlighet att anpassa sig och utveckla företagsverksamheten så att den lämpar sig för den nya omvärlden.

Registreringsskyldigheten enligt 17 och 17 a §

Regeringen föreslår att den som använder bränntorv ska registrera sig som skattskyldig och småanvändare av bränntorv, om användningen av torv underskrider gränserna för skattefri användning (15 b §). En småanvändare kan dock registrera sig även som skattskyldig i enlighet med 1 mom. Argumenten för fördelarna med registreringen förblir oklara. Personalresurserna vid de minsta anläggningarna, till exempel värmecentraler som används av endast en fastighet, är knappa och alla former av byråkrati med tvivelaktiga fördelar uppfattas som en onödig administrativ börda. Energitorv används i många värmeanläggningar som alternativ eller extra energikälla när det behövs toppeffekt eller om det inträffar fel i anordningarna. Obligatorisk registrering (17 a §) tillsammans med sanktioner kan leda till att valet av bränsle börjar fokuseras mer på brännolja än på torv. Alla värmeanläggningar har i dag en oljepanna som reservkraft. Att mana till ökad användning av brännolja står i konflikt med att man i övrigt har som ambition att fasa ut användningen av olja för uppvärmning. Enligt flera sakkunniga som hörts i utskottet är fördelarna med en utvidgning av registreringsskyldigheten åtminstone tvivelaktiga och bristfälligt motiverade.

Förslag

Jag föreslår

att riksdagen godkänner lagförslag 1 med följande ändringar, ***(Reservationens ändringsförslag)***

att riksdagen förkastar lagförslag 2 enligt betänkandet,

att riksdagen godkänner tre uttalanden. ***(Reservationens förslag till uttalanden)***

Reservationens ändringsförslag

1.

Lag

om ändring av lagen om punktskatt på elström och vissa bränslen

I enlighet med riksdagens beslut

ändras i lagen om punktskatt på elström och vissa bränslen (1260/1996) 1 § 1 mom. och 17 §, sådana de lyder, 1 § 1 mom. i lag 1226/2018 och 17 § i lag 768/2020, samt

fogas till lagen nya ~~15 a,~~ 15 b och 17 a § som följer:

Betänkande FiUB 30/2021 rd
Reservation 2

1 §

Som i FiUB

— —

~~15 a §~~

~~Utöver vad som föreskrivs i 15 § 1 mom. ska tilläggsskatt för bränntorv betalas om summan av skatten på bränntorv enligt skattetabell 2 i bilagan och marknadspriset på en utsläppsrätt (jämförelsetal) underskrider det lägsta priset på 18,63 euro per megawattimme. Tilläggsskattens belopp utgörs av differensen mellan det lägsta priset och jämförelsetalet med två decimalers noggrannhet.~~

~~Marknadspriset på en utsläppsrätt bestäms som ett aritmetiskt medeltal för auktionspriset vid de auktioner av utsläppsrätter som genomförts på den gemensamma auktionsplattformen för Europeiska unionens medlemsstater under en granskningsperiod på 12 månader som sträcker sig från den 1 oktober till den 30 september. Det sålunda fastställda priset omvandlas till euro per megawattimme genom att använda koefficienten 0,61.~~

~~Den tilläggsskatt som avses i 1 mom. tas ut från ingången av det kalenderår som följer efter varje granskningsperiod. Beloppet för tilläggsskatten fastställs genom förordning av statsrådet. Ett nytt belopp för tilläggsskatten kan fastställas genom förordning av statsrådet endast om medeltalet för marknadspriset på en utsläppsrätt som beräknats enligt 2 mom. ändras med minst en euro jämfört med det medeltal för marknadspriset på en utsläppsrätt som används i den ikraftvarande förordningen.~~

15 b §

Som i FiUB

17 §

Som i FiUB

17 a §

Den som i sitt kraftverk eller i sin värmecentral använder bränntorv för att producera värme ska registrera sig som skattskyldig.

Om användningen av bränntorv för värmeproduktion i ett kraftverk eller i en värmecentral underskrider den i 15 § 1 mom. eller i 15 b § nämnda mängden är användaren inte skyldig att registrera sig. En användare av bränntorv kan dock registrera sig även som skattskyldig i enlighet med 1 mom.

Bestämmelser om registreringsförfarandet finns i 5 kap. i punktskattelagen.

———

Denna lag träder i kraft den 20 .

~~Sådana i 17 a § 2 mom. avsedda småanvändare av bränntorv som bedriver verksamhet när denna lag träder i kraft ska registrera sig som småanvändare av bränntorv inom sex månader från ikraftträdandet av denna lag.~~

———

Betänkande FiUB 30/2021 rd
Reservation 2 /kd

Reservationens förslag till uttalanden

1. Riksdagen förutsätter att regeringen vidtar åtgärder för att återta mekanismen för lägsta pris.

2. Riksdagen förutsätter att regeringen återtar de åtgärder genom vilka den inhemska torvproduktionen körs ner snabbare än utsläppshandelsmekanismen, eftersom det kommer att leda till ökad användning av utländska fossila bränslen och till att råvirke styrs till förbränning. Det måste ses till att principen om hållbart nyttjande av naturresurser fullföljs.

3. Riksdagen förutsätter att regeringen vidtar åtgärder för att återta förslagen om obligatorisk registrering av användare av bränntorv som skattskyldiga och småanvändare av bränntorv, om användningen av torv underskrider gränserna för skattefri användning.

Helsingfors 30.11.2021

Sari Essayah kd